

Náš nový seriál: Prežili dinosauři do třetihor? (8.)

Popularizátor paleontologie a archeologie Vladimír Socha píše do Hradeckého deníku o dinosaurech a zajímavostech kolem nich

Jedním ze základních faktů, pojících se k neptačím dinosaurům, je časová ohraničenost jejich existence v druhohorním období. Dinosauři se na naší planetě objevili v období svrchního triasu, asi před 230 miliony let, a vyhnuli na konci křídly, asi před 65,5 miliony let. Celá jejich dlouhá existence tak spadá do druhohorní éry, datované na 251-65 milionů let před současností. Vyhynutí dinosaurů na konci druhohor bylo a stále je ne zcela uspokojivě vysvětleno otázkou. Ať už však viníka nacházíme v obřím meteoritu, ohromné sopečné činnosti, nebo ústupu hladiny oceánů, o vyhynutí všech dinosaurů na úplném konci druhohor nepochyboval až donedávna nikdo. Opravdu ale všichni dinosauři před asi 65,5 miliony

let zmizeli z povrchu zemského? Některé ojedinělé objevy z poslední doby toto dlouho zavedené dogma zpochybňují.

Zuby a sklovina

Již v roce 1986 přišel americký paleontolog John K. Rigby Jr. s tvrzením, že v americké Montané objevil zuby tyranosaura ve vrstvách jasně třetihorního stáří. Proti námitkám, že jde o druhotně uložené fosilie – zkameněliny, které ze starších sedimentů obnažila a podruhé uložila třetihorní řeka – měl několik argumentů.

Zuby měly například nepoškozovanou sklovinu, což by za předpokladu transportu vodním tokem nebylo pravděpodobné. Zmiňované fosilie také ležely ve stejných vrstvách jako paleocenní pyl, který by

nemohl být řekou přenesen. Přes veškerou snahu však Rigbyho argumenty obecně přijaty nebyly a všechny podobné nálezy jsou dnes obvykle považovány za produkt druhotného usazení. Dinosauři zkameněliny domněle třetihorního stáří už přitom byly objeveny také v Kanadě, Indii a Číně.

Nové Mexiko

Od roku 2000 je největším zastánce myšlenky paleocenních dinosaurů americký geolog a paleontolog James E. Fassett. Při svém výzkumu v Novém Mexiku již několikrát narazil na dinosauřích fosilie, které považoval za mladší než druhohorní. Jednu dokonce datoval na stáří 64,4 milionu let, což je více než milion let po uznávané době vyhynutí dino-

saurů. Všechny Fassettovy objevy jsou však jeho kolegy přijímány se značnou nedůvěrou. Většinou jsou odbyty s tím, že jde o (nám již známý) artefakt druhotného uložení v mladších vrstvách nebo jednoduše o špatné datování fosilií. Fassett pracuje na lokalitách v oblasti údolí San Juan, kde se prolínají vrstvy svrchní křídly (o stáří kolem 73 milionů let) a nejstarších třetihor (kolem 64 milionů let), je tedy těžké s jistotou publikovat jakékoli definitivní výsledky.

Přímé datování

Zcela nová studie z počátku letošního roku je možná Fassettovým konečným důkazem, že měl s třetihorními dinosaurů pravdu. Ve spolupráci s kanadskými vědci se mu povedlo poprvé datovat dinosauřích fosilií přímo, nikoliv na základě stáří okolních sedimentů. Pro analýzu vybral dva vzorky dinosauřích zkamenělin, přičemž jeden vykazoval stáří 73,6 milionu let. Druhý, který představoval část stehenní kosti obřího sauropodního dinosaura alamosaura, byl však datován na „pouhých“ 64,8 milionu let. To by znamenalo, že tyto býložravci dinosauři žili na jihozápadě dnešních Spojených států ještě asi 700 tisíc let po dosud uznávaném datu jejich konečného vyhynutí. Ani tyto závěry však zatím nebyly vědeckou veřejností bez výhrad přijaty.

Dinosauři v éře savců

Jisté je pouze to, že menší populace neptačích dinosaurů zřejmě mohly déšivě vymírat na konci křídly

prežit. Je ostatně těžko představitelné, že by během jednoho krátkého období (v geologii je i tisíc let zanedbatelná doba) všechny dinosauři populace na celém světě vyhynuly.

Otázkou je tedy spíše to, jak dlouho po stanovené hranici konce druhohor ještě přežívali – několik měsíců, století nebo snad milionů let? Dinosauři populace na přelomu obou éř již nikdy nenabýly své původní početnosti a druhové rozmanitosti. To také vysvětluje dosavadní nedostatek jejich zkamenělin z období nejstarších třetihor. Osud celé ohromné a veleúspěšné dynastie byl v té době již zpečetěn. Jak se ale zdá, někdejší vládcí planety mohli chodit po Zemi ještě v době, kterou dnes hrdě nazýváme věkem savců.

STUDENTI PŘIPRAVUJÍ REPRÍZU MASOPUSTNÍHO PRŮVODU

DRUHÝ MASOPUSTNÍ PRŮVOD studentů chystá letos Biskupské gymnázium Bohuslava Balbína a ZŠ a MŠ Jana Pavla II. v Hradci Králové. Tato veselá taškařice se odehrává vždy v úterý před Popelčíní středou a s nadšením se do ní zapojují nejen studenti, ale dokonce i jinak vážení a ctihodní profesoři gymnázia. Letos vychází masopust na úterý 8. března. Průvod studentů a učitelů vyjde v 9 hodin od Biskupského gymnázia, hlavní část programu se odehraje na Velkém náměstí mezi 9.30 a 10 hodin, kde se připojí žáci ZŠ a MŠ Jana Pavla II. Zde budou za doprovodu tanečního orchestru Drezína vyhlášeny nejlepší masky, kterým zástupce zřizovatele škol, královéhradeckého biskupství předá ceny vskutku masopustní – prasečí hlavu, tlačku či jitříčky. Chybět nebudou ani masopustní koblihy pro všechny účastníky. Foto: archiv školy

Zápisy dětí do mateřských škol jsou za dveřmi

Hradec Králové – Rada města vydala kritéria pro přijetí dítěte k předškolnímu vzdělávání v mateřských školách zřizovaných statutárním městem pro školní rok 2011/2012. Zápisy se uskuteční v pátek 8. a v sobotu 9. dubna.

Do městských mateřských škol budou přijímány děti s trvalým pobytem v Hradci Králové. Ty, které dosáhnou šesti let v období od 1. září do 31. srpna příslušného školního roku, a děti s odkladem povinné školní docházky. Dále děti, které dosáhnou k 31. pro-

sinci letošního roku tři let, jsou přihlášeny k pravidelné celodenní docházce, jejich zákonný zástupce nepobírá ke dni nástupu dítěte do školy rodičovský příspěvek a děti, jež mají sourozence, kteří se již vzdělávají v mateřské škole či základní škole, pokud činnost mateřské školy vykonává základní škola. Ředitelství mateřských škol mohou přijímat také děti, u kterých individuálně zohlední jejich vzdělávací potřeby. Pokud mateřská škola obdrží více žádostí tříletých dětí než má

volných míst, bude dalším kritériem pro rozhodnutí o přijetí datum narození dítěte.

„Věk dítěte však nerozhoduje v případech, kdy žádají o přijetí k předškolnímu vzdělávání sourozenci různého věku,“ upřesnila vedoucí odboru školství magistrátu města Alena Synková. Příhlášky si rodiče mohou vyzvednout před konáním zápisu ve vybrané mateřské škole nebo na odboru školství. Je možné podat pouze jednu přihlášku.

Zákonný zástupce dítěte předloží u zápisu vyplněnou přihlášku potvrzenou lékařem, svůj občanský průkaz, rodný list dítěte, a pokud pobírá rodičovský příspěvek, tak také oznámení o schválení volby nároku na rodičovský příspěvek dítěte. Zápis se uskuteční v pátek 8. dubna od 10 do 17 hodin a v sobotu 9. dubna od 9 do 12 hodin. Zápis do nové Mateřské školy v Kuklénách, která do léta vyroste v Markově ulici, by se měl uskutečnit dodatečně v srpnu.

Rodiče i děti si mohou vybranou mateřskou školu prohlédnout ještě před zápisem. Poslouží k tomu dny otevřených dveří, které se v městských mateřských školách budou postupně konat od 22. února do 5. dubna. (mv)

Dny otevřených dveří v MŠ únor - březen

Název mateřské školy	Den otevřených dveří 2011	Termín od - do
Čtyřlístek, Švendova	09. 03. 2011	9-11 a 14-16
Čtyřlístek, Kotěrova	10. 03. 2011	9-11 a 14-16
Kamarád, Veverkova	30. 03. 2011	9-16
Kamarád, Hrubinova	30. 03. 2011	9-16
Kampanova	02. 04. 2011	9-11
Kampanova - Albertova	05. 04. 2011	15:30-17
Klíček, Urxova	24. 02. 2011	9-12
Lužická, Severní	09. 03. 2011	9:30 - 11:30
Lužická, Slavičкова	22. 02. 2011	9:30-11:30 a 14:30 - 15:30
Malšova Lhota, Lhotěcká	08. 03. 2011	7-16
Milady Horákové	17. 03. 2011	10:15 - 11:15
Mrštíková (ZŠ Štefcova)	nevycházejí, MŠ lze kdykoli navštívit	
Na Biřičce	01. 03. 2011	15-17
Plačice, Ořešchová	23. 02. 2011	10-12
Plotiště n.L., Pláčky	15. 03. 2011	10-17
Plotiště JIH	16. 03. 2011	10-16
Plotiště SEVER	16. 03. 2011	10-16
Pohádka, Mandysova	08. 03. 2011	9-11 a 14-16
Poštovní, Březhrad	15. 03. 2011	10-12
Sluníčko, Štefánikova	22. 02. 2011	9:30-11
Sluníčko, Hradecká	08. 03. 2011	10-12
Svobodné Dvory	31. 03. 2011	9:30 - 11:30
Škroupova	01. 03. 2011	9:30 - 11:30 a 14:30 - 16
Štefcova (ZŠ Úprkova)	22. 02. 2011	8-10
Třebechovická	28. 02. 2011	9-16
Třebechovická - Slatina	28. 02. 2011	9-16
Věkoše, K Sokolovně	17. 03. 2011	15-17
Zvoneček, Čajkovského	09. 03. 2011	9:30 - 11:30
Zvoneček, Štehcova	09. 03. 2011	9:30 - 11:30

Nový daňový řád má 2,5krát více paragrafů

Praha – Daňový řád platí 8 týdnů a už nyní je jasné, že výběr daní dostali na podnikatele a živnostníky silný bič. Z dřívějších 107 paragrafů daňového řádu se jejich počet vyšplhal na 266. Rada nově zavedených opatření daňové úředníky výrazně zvýhodňuje. Podnikatelé tak ve výsledku odvedou více nejen na daních, ale také na odměnách pro účetní a daňové právníky, kteří je budou zastupovat.

Nový daňový řád byl veřejnosti prezentován jako legislativní změna přinášející zjednodušení. Už po 8 týdnech praxe je zřejmé, že výběr daní dostali účinný nástroj, kte-

rý zvýší daňovým poplatníkům odvody i administrativní zátěž. „Původní zákon o správě daní a poplatků byl výrazně stručnější a řada ustanovení byla dotvářena teprve na základě rozhodnutí soudů. Pouhé přečtení zákona tak neumožňovalo, aby se poplatník seznámil se všemi svými právy. V praxi však platilo, že správcí daně si byli práv poplatníků dobře vědomí a tyto jim až na výjimky priznávali,“ říká Ondřej Lichnovský, advokát specializující se na daňové spory.

„Velkou výhodou pro poplatníky pak byl fakt, že v případě nejasností stát může činit

pouze to, co mu zákon výslovně umožňuje, tudíž nejasná místa původního zákona byla vždy k nelibosti správců daně vykládána ve prospěch poplatníků. Dnes však již daňový řád dává správcům daně velmi podrobný návod, jak rychle a účinně stanovovat a vymáhat daně tam, kde hrozí riziko podvodů. Takovýto postup pak bude způsobilý problém všude tam, kde tvrdé postupy správců daně budou uplatňovány také vůči spořádaným a spolupracujícím poplatníkům. Tyto pak čeká tvrdé vystrážlivění,“ pokračuje Ondřej Lichnovský.

Zatím chybí praxe dostatečně dlouhá k tomu, aby bylo

možné dopady daňového řádu přesně vyčíslit. „První praktické zkušenosti ukazují, že vzroste daňová zátěž i administrativní s ní spojená. Také daňové kontroly nejspíš půjdou více do hloubky. Očekávám, že nový daňový řád posílí trend stahování podnikatelů do velkých měst, zejména do Prahy. Daňoví úředníci jsou v hlavním městě vytíženější a firmy mají menší pravděpodobnost, že je potká kontrola,“ říká Mária Ščamburová, obchodní ředitelka společnosti Office House, která se specializuje na provoz virtuálních kanceláří.

Rada podnikatelů volí mnohem radikálnější řešení – pře-

sun sídla společnosti do zahraničí. „Dříve panovalo přesvědčení, že přesun do zahraničí se vyplatí jen gigantům jako KKKCG nebo RPG Industries. S každým přitvrzením se však přesun vyplatí většímu okruhu zájemců,“ říká Viktor Hába, daňový analytik společnosti Akont.

Podle Viktora Háby je mylná představa, že podnikatelé odcházejí jen za nižšími daněmi. „Platbě daní věnuji podle statistik Doing Business 2011 čestí podnikatelé ročně 557 hodin. Průměr země OECD je přitom 199,3 hodiny a v Nizozemsku dokonce jen 134 hodin,“ řekl Hába.

Karel Pluhař

Kontakty

deník

Hradecký deník

Kladská 17

500 03 Hradec Králové

Tel.: 495 800 811

e-mail: drahomira.povanova@denik.cz